

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa "T." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w P.

przeciwko E. spółce akcyjnej w P.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej P. (...) spółki akcyjnej w
W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 kwietnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 5 listopada 2020 r., sygn. akt VII AGa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 5 listopada 2020 r., zaskarżając ten wyrok w części oddalającej powództwo oraz w części orzekającej o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym, tj. objętej pkt 2, 3, i 4 wyroku, wnosząc o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i jego zmianę przez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżący wskazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona w świetle przytoczonych podstaw skargi kasacyjnej, a poza tym zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych,

wobec których brak jest utrwalonej judykatury, w związku z czym występują istotne zagadnienia prawne:

1) Czy w świetle art. 354 § 2 k.c., art. 647 k.c. w zw. z art. 65 k.c. w zw. z art. 471 k.c. generalny wykonawca, posiadając wiedzę o realizacji przedmiotu umowy niezgodnie z treścią tej umowy i jej załącznikami, koncesją, decyzjami administracyjnymi i innymi dokumentami, którymi dysponuje, może realizować inwestycję dalej, licząc i oczekując od inwestora, że inwestor zapewniany przez generalnego wykonawcę o realizacji przedmiotu umowy zgodnie z umową, będzie zobowiązany do usankcjonowania działań podejmowanych przez generalnego wykonawcę wobec umownego obowiązku generalnego wykonawcy określonego w umowie z 31 sierpnia 2011 r. (§ 4 umowy nr 1/08/2011 z 31 sierpnia 2011 r.) i realizowanych prac i doprowadzenia do tego, aby efekt prac, jakie generalny wykonawca wykonał, choć niezgodne z umową i decyzjami administracyjnymi usankcjonować, szczególnie mając na względzie fakt, iż generalny wykonawca (pracownik generalnego wykonawcy) dysponował stosownym pełnomocnictwem z 14 października 2011 r. do działania w imieniu inwestora i miał nałożony stosowny umowny obowiązek umowny do uzyskania w imieniu i na rzecz inwestora warunków, uzgodnień, decyzji administracyjnych, opinii, pozwoleń i innych opracowań lub dokumentów niezbędnych do należytego wykonania umowy lub wymaganych odrębnymi przepisami prawa?

2) Czy w świetle art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 355 k.p.c. i w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. częściowe umorzenie postępowania na skutek cofnięcia pozwu w części, już po wydaniu wyroku przez Sąd I Instancji i wniesieniu apelacji przez jedną ze stron, w sytuacji gdy akta sprawy są już w Sądzie II Instancji (tj. w postępowaniu apelacyjnym), przy ostaniu się wyroku w pozostałej części powoduje *de facto* brak istnienia całego uzasadnienia wyroku wydanego przez Sąd I Instancji (a jeśli nie, to w jakiej części uzasadnienie wyroku pozostaje ważne) i w konsekwencji brak związania sądu cywilnego ustaleniami dokonanymi przez ww. Sąd I Instancji w takiej sprawie?

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu na okolicznościach mieszczących się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Zagadnienia prawne przedstawione przez skarżącego tych wymogów nie spełniają.

Pierwsze z zagadnień nie ma charakteru uniwersalnego, o czym przekonuje jego szczegółowość i silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym, co oznacza, że znaczenie tego zagadnienia nie wykracza poza niniejszą sprawę. Z kolei drugie zagadnienie oparte jest na założeniu, że sąd jest związany ustaleniami faktycznymi, na których oparte zostało orzeczenie wydane w innej sprawie. Jednak wynikająca z art. 365 § 1 k.p.c. moc wiążąca wyroku nie powoduje związania innych sądów ustaleniami faktycznymi lub ocenami prawnymi, które legły u podstaw wydanego wcześniej orzeczenia dotyczącego tego samego stosunku prawnego. Przepis ten dotyczy wyłącznie ściśle rozumianego przedmiotu rozstrzygnięcia, wyrażonego w sentencji zapadłego w sprawie orzeczenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13 maja 2021 r., V CSKP 73/21, i tam powołane orzecznictwo, zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2021 r., III CSKP 103/21).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Skarżący nie sporządził w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie drugiej przesłanki kasacyjnej. Autor skargi nie sprecyzował z czego wynika potrzeba wykładni wskazanych w skardze przepisów i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nie przedstawił również możliwych rozbieżnych interpretacji prawnych oraz racji jurydycznych stojących za każdą z nich. Uzasadnienie wniosku w tym zakresie ogranicza się do trzech zdań, obejmujących abstrakcyjne wywody, nieodnoszące się do konkretnych przepisów (k. 19 skargi kasacyjnej).

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest natomiast odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń. Wniosek ten podlega analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich

uzasadnienia, mimo że argumenty mogą być podobne (postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2020 r., I CSK 380/19).

Natomiast, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Nie może być skuteczny zabieg, którym posłużył się powód, powołując się w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na naruszenie przepisów powołanych w ramach podstaw kasacyjnych. Są to przecież dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08).

Co więcej, łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzebą wykładni przepisów jest wykluczone. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał już uwagę, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza przyjęcie, że skarga

jest oczywiście uzasadniona. Nie jest możliwa sytuacja, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13). Co jest sporne nie może być przecież oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego.